

VILÁG OSSZÁG

Kolozsvár, 1946 október 3

Szorkoszlóbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSO SANDOR, KOS KÁROLY
Felölts szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Csütörtök III. évfolyam, 250 szám

Könyvkiadásunk válsága

Minden politikai és társadalmi átalakulás egyúttal az irodalmi és szellemi élet revízióját, szemléletének, célkitűzéseinek felülvizsgálását hozza magával. A szellemi élet megalapozó gazdasági és társadalmi tényezők mai gyors és bizonyos tekintetben forradalmi megváltozása új feladatok előállítását irodalom- és tudománysemleletünk egyaránt.

A jövő felé néző utat és kibontakozást kereső erdélyi magyar szellemi élet számos biztató jele mutatja már az elindulás irányát, a feladatváltások nagy és biztató perspektíváját. Sajnos, az erdélyi könyv, minden szellemi élet közvetítő eszköze, nem fejezi ki még a változást, a fejlődésnek azt az egészséges irányát, amely irónk és tudósaink alkotó és építő szándékát illeti. A könyv és folyóiratkiadás nemcsak szellemi tényezőknél múlik. A hiányok oka elsősorban anyagi természetű, de nagyon sok tekintetben a hibák forrását a szellemi élet szervezőképességében kell keresnünk. Papírválság van s igazi, de lecségyedt társadalmunk fejvélőképessége is megváltozott.

Két év mérlegét felhívva, az erdélyi magyar könyvkiadás területén fokozatos, de lassu haladást tapasztalunk. A Józsa Béla-Athenaeum kiadványai a demokráciában megújított új erdélyi magyar szellemiség dokumentumai. Az „Utunk” széles tömegközönségű irodalmi orgánum, hid a régi hagyományok és az újarcu nemzedék szeméje között. Sajnos, szépirodalmi téren is több a terv, messzebbszármazó a jövőt formálni akaró elképzelés, mint a megvalósított mű, a könyv, mely egyedül igazol szándékot, önmagában hordja értékét és hatását.

A felszabadulás utáni idők szellemi életünk számos válságjelenséget mutat, bár a tömeges tudásvágya, könyvszomja, mint a demokráciázás kísérőjelensége, általában növekedésben van. Helyes művelődéspolitikai és szervezői irodalmi és tudományos életünk összes értékeinek a népi demokrácia szolgálatába állításával, könyvkiadásunk is virágzásnak indulhat, betöltheti igazi hivatását népünk szellemi színvonalának felemelésében.

A szépirodalmi könyvkiadását sok tekintetben eltérő követelményei vannak a tudományos könyvkiadásnak. Az előbbi sokkal szélesebb rétegek érdeklődésére és támogatására tarthat igényt, mint az utóbbi. Bár a tudománynépszerűsítés a tömegkultúra egyik alapja, a szaktudományok feldolgozása, eredményei már csak kis olvasóközönséget érdekelnek, de jelentőségük talán mindennél fontosabb, hiszen a tudomány haladási-ának alapfeltétele közé tartoznak.

Az erdélyi magyar tudományos élet nagy hiányosságai: a Bolyai Tudományegyletem, az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az Erdélyi Tudományos Intézet minden erejével a szaktudományok korszerű követelményeinek megfelelő munkát próbál kifejtetni, de hiányok és folyóiratok hiányában ennek a munkának eredményei nem jutnak el a szélesebb olvasórétegekhez, sőt még a szakkörökhöz sem. A gazdasági nehézségek hátráltatják, de mindent nem igazolnak. Tudományos intézményeinknek és elsősorban a Bolyai Tudományegyletemnek komoly és állandó anyagi támogatásra van szükség, hogy folyóiratokat és szakkönyveket adasson ki, mert igazi feladatát csak így teljesítheti.

Könyvkiadásunk válsága azonban nem elszigetelt jelenség. A szellemi élet virágzása vagy hanyatlása népi demokráciánk létezésétől függ. A hideg realitások számvetésével, illuziómentesen, de honok jövőt-akarással kell megteremtünk azt, ami még nincs, de amire szellemi életünk fejlődése, tömegének felemelése érdekében szükségünk van. Az új márdva van az irány, amerre tudósaink és íróink nagy része halad: az irodalom és tudomány korszerű követelményeinek megvalósítása felé, helyrehozása azonban hit kell és szellemi korszerűsítés. De szükséges annak a felismerésnek is, hogy a szellemi ember nem egy társadalom feletti világ polgára, hanem annak a népek sorozata, amelyet kötelező kell, ha a tudomány és irodalom igazi célját: ember- és társadalomformáló, a szellemi fejlemelkedést szolgáló belső lényegét átadja megvalósítani.

DR. JANCsó ELESLER

KIHIRDETTÉK AZ ÍTÉLETET a német háborús főbűnösök ügyében

Tizenkét halálos ítéletet hoztak, három vádlottat felmentettek

Göringet, Ribbentropot és Keitelit felakasztják
Hess, Funk és Räder életfogytiglani börtönt kapott

NURNBERG. — A nürnbergi nemzetközi bíróság tízhónapi tárgyalás után kedden reggel kezdte meg — amint azt már megírtuk — ítéletének kihirdetését a német hitlerista háborús főbűnösök felett. A vádlottak ellen négy vádpontot emeltek: összekövés a béke ellen, a béke elleni merénylet, háborús bűncselekmények, az emberiség elleni bűncselekmények. A két utóbbi vádpontokban foglalták össze a polgári lakosság ellen elkövetett gyilkosságokat, deportálásokat és a fasizmus más rémtetteit.

A nemzetközi bíróság a vádpontok mindegyikében bűnösnek találta Herman Göringet két vádpontban bűnösnek találta Rudolf Hess, Hitler volt helyettesét, aki — amint az emlékeztetés — repülőgépen Londonba szökött. Ribbentrop volt külügyminiszter mind a négy pontban bűnösnek találták, minthogy beigazolódott, hogy közvetlenül felelős Lengyelország, Jugoszlávia és Görögország megtámadásáért. Kajtenbrunnert, a Gestapo vezetője az ítélet szerint három pontban bűnös, minthogy többek között része volt többmillió zsidó kijáratában. Keitel, a német vezérkar főnöke, mind a négy vádpontban bűnös. Franck, Lengyelország hitlerista kormányzója két vádpontban bűnös, minthogy az ő jelkén század háromezrészlet zsidó meggyilkolása és legalább egymillió lengyel deportálása és kivégzése. Erick volt bejűgyminiszter az ítélet szerint háborús és az emberiség ellen elkövetett bűncselekményekért felelős. Streicher, a faji gyűlölet apostola három vádpontban bűnös. Funk gazdasági miniszter három vádpontban bűnös. Bűnösnek mondták ki Dönitz admirálist, a tengeregyeztető főparancsnokát, Räder vezértengernagyot, Baldur von Schirachot, a hitlerista ifjúság volt vezetőjét és Ausztria helytartóját. Sundeit, a munkamegosztás vezetőjét, a jelgázott népek rabszolgatartóját, Jodl tábornokot, Seyss Inquartot, Ausztria megnyomortatóját, Holandiai német kormányzóját, Speer mérnököt, a „Tudt” szervezet vezetőjét, Neurath bárót és Alfred Rosenberget. Távollétben mondták ki bűnösnek Martin Bormannt.

Felmentették a vád és annak következményei alól Hjalmar Schichtot, a Német Nemzeti Bank volt főkezelőjét, Hitler pénzügyi főtanácsadóját, minthogy — az ítélet indoklása szerint — bebizonyosodott, hogy állandó összekövésben voltak Hitlerrel és Göringgel. Felmentették továbbá von Papent, aki Hitler uralomsegítője, később pedig egyik vezető diplomataja volt és Fischer, aki Göbbels beosztottja volt.

Kedden délután a rendelkezés rész értelmében a következő ítéletet hirdették ki: Közelítai halálra ítélték Göringet, Ribbentropot, Keitelit, Kajtenbrunnert, Rosenberget, Franckot, Fricket, Streichert, Sundeit, Jodlit, Seyss-Inquartot és távollétben Martin Bormannt, Rudolf Hess, Walter Funckot és Räder tengernagyot életfogytiglani börtönre ítélték, Baldur von Schirachot és Speert 20—29 évi börtönre, Neurathot 15 évi, Dönitzet pedig 10 évi börtönre ítélték.

A három felmentett vádlottat szabad útra helyezték.

A Dunahajózás kérdése a békeértelmezlet teljes ülése elé kerül

PARIS. — A balkáni államok és Finnország békeszerződését előkészítő bizottság 9 szavazattal 5 ellenében elfogadta azt a francia indítványt, amely a Dunahajózást nemzetközivé teszi és Romániát kötelezte arra, hogy az összes államok hajóinak szabad utat engedjen területén át. Romániát kötelezték arra is, hogy a Szovjetunióval, Angliával, az Egyesült Államokkal és Franciaországgal, valamint a többi dunai államokkal a békeszerződéstől számított hat hónapon belül tárgyalásra üljön össze az új dunahajózási jogszabályok megtárgyalására.

A jugoszláv megbízott kérte: vegyék jegyzőkönyvbe, hogy a dunai államok a javaslat ellen szavaztak. Tekintettel arra, hogy a javaslat nem kétharmad többséggel ment át, a békeértelmezlet teljes ülésén nem mint a bizottság javaslata fog szerepelni, ami annyit jelent, hogy a teljes ülésen először kezdik a nagyjelentőségű kérdések vitáját.

Romániai magyar szakemberek bevonását javasolja a MNSz a román-magyar gazdasági tárgyalásokba

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség javaslatot nyújtott be Petre Bejan ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben a Románia és Magyarország közötti gazdasági kapcsolatok baráti légkörben történő kiszélesítését, Ugyanakkor a MNSz kérte az iparügyi minisztert, hogy a két állam között kö-

hogy a MNSz által kiküldendő magyar szakemberek nagyban előmozdíthatják a Románia és Magyarország közötti gazdasági kapcsolatok baráti légkörben történő kiszélesítését.

Ugyanakkor a MNSz kérte az iparügyi minisztert, hogy a két állam között kö-

tendő gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi egyezmények végrehajtását az általa megnevezett gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi szakemberek bizta. A MNSz ezáltal is a két ország és a két nép közötti híd szerepét kívánja betölteni. A javaslatot Bejan miniszter most tanulmányozza.

Hatóságilag orvosolják a választói névjegyzékekkel kapcsolatos helyi panaszokat

Szigoru vizsgálat indult a mezőszabédi támadók ellen

KOLOZSVAR. — A MNSz központi választási irodája egyes megyékből érkezett panaszok megvizsgálása után a következő jelentést adta ki:

Szolnok-Doboka vármegyében egyes hatóságok a választási névjegyzékekből azon a címen hagytak ki feltűnően sok magyar választót, hogy azok Imrédy és Szilasi pártbeliek voltak, a felszabadító hadseregek elől elmenekültek vagy községi bírók voltak a Horvay-rendszer idején. A MNSz szolnok-dobokamegyei szervezete ebben az ügyben panasszal fordult a megyefőnökhöz és a Demokratia Pártok Blokkjának segítségét is kérte az ügy kivizsgálására. A vizsgálat jelenleg folyik és a MNSz előterjesztésére minden magyar embert felvesznek a választási névjegyzékbe, aki háborús bűnösségből kifolyólag vagy más jászista tevékenységgel kapcsolatban nem elítélt.

Ugyancsak kedvezően halad a volt székely határvédelemmel kapcsolatos panaszok felülvizsgálása Maros-Torda vármegyében is. Egyes reakciós elemek, mint is meretes, számos magyar földművesből azon a címen akarták elvenni szavazati jogát, hogy a volt székely határvédelemben teljesített szolgálatot, holott ez a szolgálat kötelező katonai szolgálat volt és így egyenlőleg azért senki sem vonható felelősségre.

A MNSz marostordamegyei választási irodájának kijelentésére Maroskeresztúron 18 és Meggyesfalván 11 volt határtartó vitte a választói névjegyzékbe. Jelenleg Téken és Szászrégenben folyik a vizsgálat. Ezekben a helyeken a magyar választók mintegy egynegyed részét akarták kihagyni, a MNSz közbelépésére azonban a hatóságok pótlást állítottak fel, amelyre a kivizsgálás után mindenkit utólag felvesszük.

A MNSz marostordamegyei választási irodájának közlése szerint az elmúlt vasárnap két helyen összehívásuk került sor a MNSz falujáró csoportjai és Maros hívei között. Csíttzentivánban a magyarok ellen felhívott nagyobb csoport megverte a MNSz pépkocsijának sofőrjét s összeverték Kopacz Ferencot is, a MNSz megyei vezetőségének egyik tagját. Ugyancsak súlyos következményekkel járt a felbőltelt elemek támadása egy Szabédrol hazajövő magyar falujáró csoport ellen Mezőszabád községben. Itt a MNSz autójára zártolt közbűri súlyosan megsebesítette Gergely Nóra marosvári helyi diáklányt, a cukorgyári falumunkáscsoport egyik tagját, aki a szabédi MNSz-napon székely népiancokat mutatott be.

A hatóságok mindkét esetben érélyes vizsgálatot indítottak. A morénylőket Maros-Torda megye demokráta románsága és magyarosága egyaránt elítéli.

Mi el vagyunk szánu arra, hogy azt a barátságot, amely mindkét nép boldogulását szolgálja, meg fogjuk valósítani

— üzeni az erdélyi magyarságnak Groza Péter

Negyvenezer mőc ünnepelte Gyulafehérváron az ország miniszterelnökét

GYULAFEHÉRVÁR. — Negyvenezer Gyulafehérváron arra a hírrre, hogy Groza Péter miniszterelnök és a földművelésügyi miniszteri székbe emelkedett Romulus Zaroni a városba érkezett. Horea népe — amint azt az egyik szónok mondta — a „Horea népe” ünnepelte Groza Péter miniszterelnököt, aki megvalósította, törvénybe iktatta és keresztülvitte azt a földreformot, amelyet Horea népe megkezdett halnia és amelyet annyit küzdött a havasok mőc népe. Bucur Emil főispán, Dusa Ispas, a havasok mőcök vezére, Stoica Mára mőc asszony, Teodorescu Anghel szakszervezeti vezető, Puiu Constantin görögkatolikus lelkész, Iamandache ezredes, Dajcovic Constantin egyetemi tanár és Romulus Zaroni földművelésügyi miniszter mondott rövid beszédet, majd a 40 ezer főnyi közönség leírhatatlan, tomboló lelkesedése közben Groza Péter miniszterelnök állott a mikrofon elé. Groza Péter beszéde elején leplezte azokat a hazugságokat és csalásokat, amelyek Maniu és Bratianu révén Gyulafehérvárhoz kerültek, majd az „Eks Front” küzdelmeiről beszélt.

A tömeg általános lelkesedéssel követte Groza Péter beszédét, amelyet sürű „Le Maniuval és gyilkos bérenceivel!” — kijelentésekkel szakított felébe.

— Felesleges — mondta Groza Péter —, hogy ilyen rosszat kívánjunk ezeknek a kivénhedt uraknak, Maniu és Bratianu kikiáltja örök időre eltűnt a történelem színpadáról.

Ezután Maniu és Bratianu mesterkedéseire mutatott rá a miniszterelnök és kijelentette, hogy a két reakciós párt akadályozta meg eddig a földreformot, most pedig azt susogják a földművesek fülébe, hogy „szavazatok csak Grozára, mert az közhöz csinál” és elveszi a földeteket.

— Ezzel a rágalmhadjárattal kapcsolatban — folytatta — kormányelnök minőségemben kijelenthetem, nemhogy elvénnek a földet a földműves kezéből, hanem éppen mi vagyunk azok, akik birtokossá tettük az ország földműveseit és mai napon megerősítjük őket a kőszott föld tulajdonában.

Ezek után a nemzetiségi kérdékről beszélt. — Mi tudjuk — mondta —, hogy a magyar görök és fasiszták bűnelért nem a magyar nép a felelős. Hiszen a történelem során a magyar nagybirtokosok igája alatt egyformán szenvedtek a magyar és a román nép.

— A romániai magyarság számára biztosítottuk az anyanyelven való iskolázást egészen az egyetemig és büszke vagyok rá, hogy ezt megtehettem. Ebbe az országba

bárki eljöhet és megállapíthatja, hogy itt szabadság van, s nem olyan világ, amilyet 1944 őszén ártatlan székely földművesek lefejezésével akartak levezetni Maniu hível a Székelyföldre.

Egész Erdélynek a román állam keretei között való visszatérésével kapcsolatban a miniszterelnök a következőket mondta:

— Március 6-án táviratban kértük Sztaljin vezértábornagyot, hogy az észak-erdélyi magyarkérelt visszakaphassuk. A szovjet nép bölcs vezetője kérésünkhöz hozzájárult. Bármi kor bárkinek megmutathatom azt a nagyjelű táviratot, amelyből világosan kitűnik, milyen feltételekhez kötötték észak-erdély visszatérését.

Beszéde végén rámutatott arra, hogy az országban az új életet az együtt élő népek békéjére, nem pedig a sovinizmusra és gyűlöletre építik Románia népei és nem változott semmit a helyzet a párisi döntés után sem.

— Itt szók — fejezte be — az erdélyi magyarság demokratikus tömegeihez és kérem, hogy az újjáépítés nagy művében a jövőben is a román nép oldalán helyezkedjenek el, mert mi el vagyunk szánu arra, hogy azt a barátságot, amely mindkét nép boldogulását szolgálja, meg fogjuk valósítani.

A zsidóságnak együtt kell harcolnia a magyar demokráciával

— hirdette Kohn Hillel dr. a kolozsvári Zsidó Népkezősség előadásorozatában

KOLOZSVAR. — A kolozsvári Zsidó Népkezősség előadásorozatát indította el hétfőn este 7 órakor dr. Kohn Hillel a kiváló demokráta harcos, „A zsidóság a romániai bepolitikai életben” című tanulmányával.

Dr. Kohn Hillel előadása elején mindenekelőtt a romániai bepolitikai helyzetet vizsgálta. Megállapította, hogy a mai népi demokráciának két jelentős határköve van: 1944 augusztus 23 és 1945 március 6.

A fasiszmusról szólva rámutatott arra, hogy nem egyes osztályok vagy fajok hanem egész nemzetek függetlensége ellen irányult. A fasiszta árulók pedig elsősorban saját népi kirabolását segítették elő.

A fasiszmus térdhódításával foglalkozva, rámutatott arra, hogy az úgynevezett polgári pártok a fasiszmus pillérei voltak. Társadalmi analízisében kifejtette, hogy a XIX. század átmeneténél a polgárság felső rétege és a feudalizmus szövetségét kötött a munkásság és a földműves nép ellen. Az alkotmányok, amelyek szép szavakkal emberi jogokat biztosítottak, sohasem érvényesültek lényegesen a politikai életben.

— Így tették lehetővé — állapította meg — a polgári demokrácia hazugságait a fasiszta diktatúrát, így csuszott át a hazug

polgári demokrácia a fasiszmusha.

A romániai népi demokrácia alapvető vonásait a következőkben fejti meg: a feudalizmus felszámolása, a nemzetiségi enyhítés megszüntetése, az alkotmány és a valóság összehanghozatala, a gazdasági élet demokratizálódása a magántulajdon teljes felszámolásával. Az alapvető jellegzetességek felsorolása után dr. Kohn Hillel felsorolja az ebből fakadó helyzet lépést, majd a romániai zsidóság helyzetével foglalkozva rámutatott arra, hogy a zsidóság tulajdonában áruforgalmi és szellemi téren helyezkedett el.

Ezekután erőteljes és valóban felelős vezető szájába illo kritikával illette azokat

akik az építő és magyon is szükséges kereskedelem helyett a spekulációra adták fejüket, majd arra intette a zsidó fiataliságot, hogy a produktív munka felé keressen utat.

A zsidóság és a környező népek közötti viszonyait foglalkozva dr. Kohn Hillel ismétlen figyelmeztette a zsidóságot, hogy a magyar népet nem lehet azonosítani a fasiszmussal s a zsidóság csak együtt kell harcolnia a magyar demokráciával.

Végül Kohn Hillel rámutatott arra, hogy a választásokkal új határköhöz érkezett el a romániai demokrácia és a zsidóság minden erejével azon kell legyen, hogy a Groza-kormány győzzön és győzelmevel megerősítse és késztesse ezt a demokráciát.

A csikmegegyei nyomoruságon

Kétmillió gyorssegélyt és a csikmegegyei árvák és szegénycsorsu tanulók részére élelmiszert juttatott a Magyar Népi Szövetség

CSIKSZEREDA. — Csikmegegye lakossága nem először esik át megpróbáltatáson. A háború vihara földönfutóvá tette népét 1944-ben is, amikor hadászati nyelven szólva „kiszélezte területet” — tette a fasiszta vezetők. A lakosság a vihar után hazatért s szívből igyekezett helyrehozni a károkat, beépíteni a földön a testen, a jellekben állított háborus sebeket. Eljártak a romokhoz, új otthon építeni az üszöklő vált régi helyére.

Enek a megyének népét sohasem kértette a föld. A lakosság nagy része az üszöklő, fával szerezte kenyérét, mert területén alig van s az is mostohaanyja gyermekeinek. Sok veritékes munka után fizetnek vajam kevés terménnyel. Az idén még a kevés sem jermét meg. Elégte az idén idő. A csikszeredai járást pedig elérte az új nyár eleje.

Hogy milyen súlyos jelenleg a gazdasági helyzet Csik megyében, az a Magyar Népi Szövetség csikmegegyei szociális bizottsága felmérésénél tűnt fel a maga kezretlen állapotában. Az elhangzott jelentésből kitűnik, hogy a tanulóévről 43 nőtlen. Közülük az új iskolákra csak 5 jelentkező. A többieknek 40 tanulóért nem tudnak székely a konviktus eljárással bejutni a tanulóhelyre s ezért kénytelenek voltak a székely falukra. Akik csak egy kis pénzre számoltak, azokat is megfosztotta a tanulóhely helyrehozatala, felújítása, milyen óriási jelentősége

van az őszmagyarság szempontjából annak, hogy a tanulóhelyekkel küzdő iskoláink egy évvel később juthatnak képzett oktatókhoz.

Hasonló a helyzet a csikszeredai katolikus főgimnáziumnál is. Itt 230 rendszeres tanuló van az idén 164 maradt ki egyáltalán október 1. Mindenki feljuttatott azonban a Szent Vincéről elnevezett apácarend vezetése alatt álló csikmegegyei árvaház gyermekeinek nyomora. Mint az élekezeten jelenleg Vincéz-nővér jelentette, az árvaház befogadóképessége 120 gyermek. Jelenleg 87 árvát tartanak gondozásban. De a gyermekek 90 százaléka teljesen éh és meleg ruha nélkül van és agyonéheztet állapotban. A napokint étkezéshez szükséges élelmiszert a nővérek kölcsönből és a földjükből szerzik be. Ami azonban a legszörnyőbb, napokint újabb és újabb létszámú anya keresik fel az árvaházat, főként hadiözvegyek s mert ilyen körülmények között a nővérek nem bírják elvállalni a gyermekek gondozását, az anyák a székely értelmében megszöknek a gyermeküket a kapu előtt hagyják.

Kiragadott példák ezek csupán a fekete nyomorban, amely Csik megyét borítja, de a helyzet sok helyütt még ennél is súlyosabb.

A vármegye közigazgatást szervez, a Népi Szövetség és a hadsereg most négy konyha felállításával igyekezik az éhgyomor ellen küzdelemre. A Magyar Népi Szövetség csikmegegyei szociális bizottsága pedig székelyországi segítőmunkával kapcsolódott be a

mentési munkálatokba. Az inséges falvakon az iskolák meje konyhák rendez be s így próbálja éhezni az éhezó gyermekeket. A magyar orvosok komoly munkával és odaadással sietnek az egészségügyi kérdések rend zésére, amely megyszerte juttató képét nyújt.

A Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága a csikmegegyei jelenleg alapján foglalkozott a súlyos helyzettel és a csikmegegyei árvaház részére azonnal kint 2 millió lej gyorssegélyt a szociális alaphól. A központi szociális bizottság viszont a Magyar Segélyező Bizottság által felajánlott élelmiszer- és terménykészletből juttat nagyobb mennyiséget a csikmegegyei tanuló és árvák élelmiszerre.

Bizonyos, hogy mindez a segítség még nem elegendő. Feljuttatni szükséges — a Magyar Népi Szövetség vezetője már meg is tette az erre vonatkozó lépéseket —, hogy a Groza-kormány által megszavazott inséges alaphól nagyobb összeget utaljunk ki. Csak így lehet gátat vetni az egyre nagyobb méretű éhgyomor nyomor továbbterjedésének. De ezen túl komoly és felelősségteljes munkát kell végezzenek mindazok, akik az ország sorsát tartják a kezükben, akik az ország sorsát tartják a kezükben, akik az ország sorsát tartják a kezükben.

EGYENLŐ munkát **AKARSZ?**
szabadságot **AKARSZ?**
jogokat

Szavazz a Magyar Népi Szövetséggel!
Jelünk: — az egyenlőség jele!

A „TRIBUNA NOUĂ”

hétfői számában rendkívül komoly hangú vezércikket közölt Pasca Stefan egyetemi tanár tollából „Felhívás a román—magyar testvériségre” címmel. Nem az első ilyen tárgyú cikk ez a román sajtóban az utóbbi időben napvilágot látottak között. Alig két héttel ezelőtt a „Romana Libera” című bukaresti lapban Isaac Emil közölt nyilatkozatot az egyik budapesti magyar íróhoz. Leveleire minden birtokát az elejtől az utolsóig, a két nép kibékülése szükségességének gondolata hajtotta át. Az őszinte szót és szándékot csatlakozó és szándék követte mind a magyarországi, mind a romániai magyar írók részéről. Az Isaac levele által felkeltett lánczomban így újak kapcsolódott s ilyennek kell fogoznunk most a „Tribuna Nouă” vezércikket is. Annál is inkább, mert Pasca professor az írók összefogásának szükségességén is túl mutat már:

„Elérkezett az ideje annak — írja —, amikor mi és a veünk együtt és szomszédainkkal együtt magyarság írói testvériségre lépjenek a békének ugyanabban a gondolatában és hozzájárulásuk, mind-egyik a maga testvéri körében, a sors által együttesre kényszerített két nép közös rehabilitálásához.”

„De az anyira kívánatos kibéküléshez nem elégséges írók és művészek társulása” — állapítja meg a cikkíró. — „A tudomány embereinek, a történészeknek és nyelvészeknek szintén meg kell értenük a tudományos meggyőződés igazolásának és a sovinizta mendemondák eltörlésének szükségességét.”

Nagyon komoly megállapítás ez, amit mind a magyar, mind a román tudósoknak feltétlenül meg kell fontolniuk. S nem kételkedünk abban, hogy ez be is következik. Örömmel kell azonban megállapítanunk a bizonyos megnyugvással, hogy a két nép kibékülésének és összehozásának politikai hangozatói melje mirákét oldalon egyre nagyobb számmal sorakoznak fel az írók és tudósok. És csak fokozza örömlünket és megnyugvásunkat az, hogy ez a törekvés éppen most, a párisi döntések után erősödött.

Hisszük, hogy Pasca professor cikkére a magyar tudomány oldaláról úszik meg majd a következő lépést. Mi a magunk részéről, a jöleső tudomásulvétel mellett, csupán bizonyítékképpen szeretnénk felmutatni mind a Pasca professor cikkét, mind a hasonló megnyilatkozásokat: ime a demokrácia hangja.

DÓRI ERZSÉBET

Magyarországi krónika

Hatvanöt hatvan éven fejtől író, festő, zenész és színész kap életjáradékot. Negyven művész életjáradékát az állam, huszonöt művészt pedig a főváros vállalta el.

A budapesti „Danubia”-gyárban napi 250—300 ébresztőóra készül. Az órák teljesen magyar anyagból, magyar szerszámokkal készülnek.

Hasonlóképpen nagyjelentőségű a „Danubia”-gyár magyar tájajánuló írógépe, mely mindössze másfél kilogram súlyú és aktatászkában, akár női kizitáskában is lehet hordani.

Nagyarányu hitójakció indult a sérdült lakások helyreállítására. A hitelekét a különböző építőipari egyesületek bonyolítják le.

Unnepélyes keretek között nyílt meg Debrecenben a Bartók Béla-kollégium. A kollégium a jövő évben csereakciókat tervez Romániával.

NYILTTÉR

E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ajajított megvenni szándékozom Kolozsvárt a Memorandium-utca 14. szám alatt lévő, Balázs István tulajdonát képező „Forradalom-vendéglő”. Felhívom ezért a vendéglő üzemeltetését, hogy nevezetesen szemben fennálló összes kereskedelmi követelményekkel jelen értesítés közlésétől számított 8 napon belül közöljék velem alábbi címen. Különben azokról semmi felelősséget nem vállalok.

Özvegy Pilyóndó szillett Schall Mária vendéglő Kolozsvár, Memorandium-utca 14

APRÓHIRDETÉSEK SPORTÉLET

ADAS-VESEL

VESZEK használt ruhát, fehérneműt, ba. kancsót, Szabadság-tér 12, Rác. 7390
PHILIPS jamezjátékos szekrény eladó. Petru Major-utca 17, volt Arany János-utca. 7539
KERESEK 2x3 vagy hasonló méretű pereszonyt, bundabélszövet szőrmét (pézsmahát) jó állapotban, furnirozott asztal 4 székkel. Irta majom, Fellegvári-ut. Telefon: 809. 7547
BUTOR, szőnyeg, percellán, trógep és egyéb tárgyak vétele és eladása. „Unicom”. Kossuth Lajos-utca 10. Telefon: 508. 7529
REKAME modern, teljesen új ojcson eladó. Karolina-tér 7. 7576
ELADÓ 2 rugós ágybetét. Majom-utca 27. Kiss. 7569
DUPLAAGYAS modern komplett hájószo- ba ágybetéttel sürgősen eladó. Majom-utca 29. Izsák. 7539
AZSUROZÓ gépfel, Singer, eladó. Ilona- utca 1. Rodz. 7563
ELADÓ szép modern kombinált szekrények és többféle konyhabutorok. Galamb-utca 41. 7551

WC csészét, mosdót és konyhai kagylót veszlek. Weisz gépkereskedelem, Horea-ut 56. 7590
ERTESITES! Varrógépeket, kötésgépeket legolcsóbban lehet vásárolni Kolozsváron Weisz gépkereskedelmében, Horea-ut 53. A demokratikus pártok tagjai továbbra is 5 százalékos árkedvezményben részesülnek. 7590

ALKALMAZAST KAPHAT

TRODAI munkában jártas tisztviselőt keres „Iren” majom, Fellegvári-ut 1-3. 7572
CIPESZ szabást keresek, ki gyakorlott ragasztó is. Timár-utca 20. 7439
TANULO felvételtik Muzsa női fodrász. Mária királyné-utca 6. 7583
UZEMBEN lévő iparvállalat fejlesztéséhez tökéletes írásra keresek, lehetőleg közreműködés. Cím a kiadóban. 7604
UZLETHELYISÉGGEL társat keresek van korcsma és bodega engedélyem. Tordai-ut 14. Craciun. 7612
CIPESZ segédet fejveszek. Kajántól-ut 26. 7593

FIGYELEM! Vidéki majmos Zilah mellett keres egy ügyes cselédeányt vagy asszonyt. 25-35 éves korraj, aki sütni, főzni, mosni tud jobb emberek izlésére. Fizetés megegyezés szerint. Megkereséseket elfogad Berkovitsné Kolozsvár, Apoc-utca 39. 7605

ALKALMAZAST KERES

PERFEKT női ruha varróhoz hához megy. „Olcson” jellegre a kiadóba. 7603

A legnagyobb amerikai filmalkotás!

GEPKOCSEVEZETŐ, nőtlen, 4 középkiskolával, 10 évi gyakorlattal elmenni személy, teher vagy autóbusszra az ország bármely részén. Cím: Seress, Budai Nagy Antal-utca 24. 7428
50-60 MILLIOVAL rentabils üzlethez vagy üzemhez betársulnak. „Sürgös” jellegre. 7568
JOB magyar nő mindenhez értő, ragyogó rendben tartja egy személy háztartását tiszta konyháért. „Megbízható nő” jellegre a kiadó továbbít. Gr.
KERT gondozását, asztalos munkát vagy házmesteri állást vállalna megbízható házaspár szoba, konyha lakásért. Cím a kiadóban. 7592
JÖMEGJELENESÜ, intelligens, három nyelvet bír, 30 éves férfi titkári, üzletvezetői állást vagy nagyobb ingatlan gondnok. ságot vállalna vidéken is. Címeket „Pontos” jellegre a kiadóba. 7611
INTELLIGENS fiatal, jólelkű leány gyermekek mellé ajánkozik. „Korrekt” jellegre a kiadóba. 7603

INGATLAN-LAKAS

FIGYELEM! Két szoba, konyhát a Horea- uton cseréjek 2-3 szoba, konyhával az Attila- uti negyedben. Cím a kiadóban. 7596
SÜRGŐSEN keresek 1-2 szobás lakást. Költségeket megtéríték. Cím a kiadóban. 7557
EGY szoba, konyha átadó a bejárásban, részben javított, javítási költségek ellenében. Cím a kiadóban. 7584
FLOCSERKÉLNEM magyarországi házért vagy föld ingatlanért Romániában lévő 3 szobás, fürdőszobás és mellékhelyiséges 500 négyzetméteres gyümölcsösökkel ingatlanomat, Tarnabán, Curtiuseni, Szilágy megye. F.
BELVAROSI lakás eltávozás miatt átadó. Cím a kiadóban. 7606
ELADÓ sürgősen két eszajának való ház a Rédei-utca 5 alatt. Erdekjélni Cukorgyár- utca, fűszeresnél. 7593

Megtartják-e a vasárnapi Vasas-ITA bajnoki mérkőzést?

Még nem indult el a válogatott csapat Tiranába

KOLOZSVAR. — Sportkörökben huszonegy óra óta olyan hírek terjedtek el, hogy a román labdarugó és atlétikai válogatott csapat még a keddi napon nem utazott el Tiranába, a Balkán Olimpiai Játékokra. Ha a román csapat még a mai nap folyamán sem utazna el, úgy biztosra vehető, hogy vasárnap megtartják a Nemzeti Bajnokság hetedik fordulóját. Ez esetben Kolozsváron lejátszák a várva-várt Vasas-ITA mérkőzést, míg Bukarestben az Universtitatea a Ciceana ellen játszana.

A Dermata bírókók hatalmas sikerrel szerepeltek az országos bajnoki birkózóversenyen

TEMESVAR. — Szombaton és vasárnap nagy érdeklődés mellett rendezték meg Temesváron az országos görög-római birkózó bajnokságokat, amely egyben válogató jellegű is volt, készülő a csehek elleni versenyre. Az országos bajnokságokon a kolozsvári Dermata birkózói hatalmas sikerrel szerepeltek.
 Pehelysúlyban: 1. Török (Törökvs Nagyvárad). Könnyűsúlyban: 1. Kiss (Dermata). Légsúlyban: 1. Duca (Temesvár). 2. Nádler (UDR). 3. Nagy (Dermata). Kisközépsúlyban: 1. Gál (Dermata). Nagyközépsúlyban: 1. Cureja (Arad). 2. Toczaer I. (Dermata). Nehézsúlyban: 1. Pálffy (Temesvár). 2. Szilágyi (Dermata).
 Pontversenyben 1. Temesvár 14 p., 2. Dermata (Kolozsvár) 11 p., 3. Resica (UDR) 11 p., 4. Nagyvárad 3 p., 5. Arad 2 p., 6. Bukarest 1 pont.
 A bajnokságok befejeztével Doculescu, a Román Birkózó Szövetség elnöke osztotta ki a díjakat.

A Dermata teniszesezők nagy sikere az országos bajnokságokon

42 induló a börtényi téhetségkutató teniszversenyen

KOLOZSVAR. — A Dermata Sport Egyesület tenisz-szakosztálya Radó György szakosztályi elnök vezetése mellett tehetségkutató teniszversenyt rendezett, amelynek döntőjére szerdán és csütörtökön került sor. A 42 versenyző közül az elődöntőkben a Kis Vajda Edlt, míg a győzelmek közül Micu Ioan emelkedett ki.
 Az országos bajnokságokon Pusztai, Bekó, Brandusa, míg a női versenyzők közül Wellmann Kató jutott el az elődöntőig. Szép sikerrel szerepeltek az ifjuságiak közül Ujfalvi, míg a másodosztályú férfi egyes döntőjében Dojha (Universtitatea) lett a bajnok, aki a marosvásárhelyi Kohnt 6:1, 8:10, 6:4 arányban győzte le.

SPORTHÍRADÓ

A kolozsvári Teke Liga vezetősége felkéri az összes kolozsvári tekezőtársaságok vezetőit, hogy október 14-én, hétfőn délután 4 órára küldjék el megbízottait a Szakszervezeti Tanács helyiségébe (Szabadság tér) a Teke Liga ülésérmében megtartandó megbeszélésre. Tárgy: A végleges leigazolás és az ahhoz szükséges magyarázat.

Megrázó, izgalmas, értékes, lenyűgöző!

A bajnokság szanvedett francia kerékpárversenyzők a javulás útján vannak. Szerkesztőségünkben gyakran érdeklődnek a kolozsvári sebességű kinnika 12. számú szobájában lévő Emile Roi, Barbaroux Alexandre és David George francia kerékpárversenyzők állapota iránt, akik — mint megtörtük — a Marosvásárhely-Kolozsvár utszakaszon súlyos balesetet szenvedtek. A három rokonzenves francia versenyző a javulás útján van. Vasárnap végignézték az U-Szabadság labdarugómérkőzést, hétfőn és kedden a Capitol és az Uránia mozgósínházak vendégei voltak, míg ma, szerda este 7 órára Szana József, a kiváló baritonista hívta meg őket bucsuestélyére a római katolikus gimnázium dísztermében tartandó operaparádéra.

CAPITOL-ban, URÁNIA-ban!

Szatanáron a C.Liga küzdelmei során a Szabadság 4:2 (3:0) arányban győzte le az Olimpiai.

KULONFELEK

MENYASSZONYI ruhák, fűtyák, koszoruk kikölcsönzése. Dáhja művirágszálon Horea-ut 35, hátul az emeleten. 5107
TELJES ellátást adnék két-három iskolás fiu vagy leánynak, természetbeni vagy készpénz fizetésért, megegyezés szerint. Posta-kert-utca 14, szuterin, Nagyné. 7261
SZERENY jólelkű leányt vagy hadővezető családtagnak vennék. Cím: Bodega Eljt Arad, Buiv. Reg. Mama Elena 21. 7577
ELVESZETT női aranylánc Györgyfalvi uton vasárnap délután. Nagyon kedves emléket Beszéltes megtaláló teljes érték ellenében adja le Végvári-ut 37 aj. 7581
ELVESZETT tábori szék Fadrusz János- utca 5 számú ház előtt, a beszületes megtaláló jutalom ellenében adja be Mikó-utca 52 alá. 7585

AZ 1944. évben Pivarc Sándor névre szerzett villamoság és gépipari bizonyítványomat, melyek elvesztek, érvénytelennek nyilvánítom. 7587

ELVESZETT Virág Ajadár névre szóló iratok, katonai lívrét. Megtaláló jutalom ellenében sziveskedjék leadni a Vörös Hadsereg-utja (volt Magyar-utca) 14 alá. Az okmányok érvénytelenek. 7582

ELCSERELNEM íróasztalomat főzőkályhával. Cím a kiadóban. Gr.

HAZASSAG céljából megismerkedne 50 éves kerékű 35-40 éves nővel, kinek üzlete van, amely biztos megélhetést nyújt. „Csak komoly nő” jellegre a kiadóba. 7385

JÓ gazdasszony jellegre levél van a kiadóban. 7614

„MELEG otthon” jellegre levél van a kiadóban. 7614

ASZTALOSMÜHELY a bejárásban eltávozás miatt átadó. Cím a kiadóban. 7606

HIDEG Lászlóné született Martonossy Eva kolozsvári, Józsa Béla-utca 29 szám alatti lakos elvesztetem kolozsvári lakhatási engedélyemet (Dovada provizorie de ramáne pe Cluj). Érvénytelennek nyilvánítom. Gr.

HARMONIUMOT keresek vidékre bérbe. Pénzzel vagy élelmiszerekkel fizetek. Cím: Boredin, Timár-utca 14. 7601

KÉT iskolásleányt teljes ellátással fejveszek. Simonné, Május Lúca 21. 7615

KEREM azt az általam ismert egyént, aki aktívskémát szeptember 30-án az újságomból elvitte, küldje vissza postán a benne lévő iratokat. Pénzt megtarthatja. Dr. Holbó. Szabadság-tér 54. 7559

HÉTFŐN este 7 órakor a 622-es autóbusszal elvesztettem Arboria névre szóló autóbérelőt, valamint a Dujo Márton névre szóló gépkocsengedélyt és többi iratomban. Beszéltes megtaláló a pénzt tartsa meg. A fenti iratokat kérem dobja be a Brassó- utca 19 alatti postahivatalba. 7594

KÉT kis iskolásleányka teljes ellátással kaphat úrjcsalánál a Marlanum melletti Cím a kiadóban. 7602

PARISIEN GRILL-BAR
 Kolozsvár, Beán Ferenc-utca 53 szám
 bemutatja október havi műsorát, melynek élén

Anita és Ricardo nagy nemzetközi attrakció.	Nolga Maber legszebb amerikai dívoz a rádiótól.	Gabi Scarlatescu hawaii lamba-dancosnő.
---	---	---

Broadway balett
 Lakatos Anna kelett tánc.
 Nagy Mária argentinai tánc.
 Sarok Erzsébet Wols Tris.
 Nara Filip, Tina Cernus, Sebestyén Isti, Maria Dumitrescu, Aura Giacomo általnak.
 Jazz-zenekar: Bördi-Székely. Tulajdonos: Jean Schwartz.
 Walton, keltzongorás koncert.